

Vlaams
Parlement

vergadering **C50**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 27 oktober 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de boete van de Vlaamse overheid voor Sodexo aangaande de digitalisering van de dienstencheques – 320 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over boetes voor het niet halen van afspraken met betrekking tot de elektronische dienstencheques – 360 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Koen Van den Heuvel aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het gebrek aan vooruitgang bij de ontwikkeling van een interfederaal ruimtevaartbureau en het lage aandeel aan Vlaamse 'return on investment' – 333 (2016-2017)	7
VRAAG OM UITLEG van Grete Remen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de overdracht van familiebedrijven – 344 (2016-2017)	10
Bijlage	11

**VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de boete van de Vlaamse overheid voor Sodexo aangaande de digitalisering van de dienstencheques
– 320 (2016-2017)**

**VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over boetes voor het niet halen van afspraken met betrekking tot de elektronische dienstencheques
– 360 (2016-2017)**

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Voorzitter, minister, twee weken geleden is in deze commissie ook een vraag gesteld over dit onderwerp. Toen zeiden we al lachend: 'We hebben al zo veel vragen moeten stellen, het zal hopelijk voor een tijdje gedaan zijn.' De digitalisering en het elektronisch gebruik van de dienstencheque hebben we hier al een aantal keer besproken. We weten dat Sodexo zich geëngageerd heeft om te streven naar 95 procent elektronische dienstencheques. De laatste maanden bleek door de vele vragen die werden gesteld dat dat niet evident was. Minister, u zei telkens dat u zeer frequent overleg hebt, dat Sodexo daar telkens over werd aangesproken en dat die boete hun boven het hoofd hing. Eind 2017 moet immers die 95 procent gehaald worden. Op dit moment zit men aan 39 tot 40 procent, in plaats van de doelstelling nu van 45 procent.

Enkele dagen na de commissievergadering stond in de krant dat aan Sodexo een boete was opgelegd van 280.000 euro. Daarom wil ik hierover opnieuw een vraag aan u stellen.

Minister, is die boete van 280.000 euro onmiddellijk te betalen, of wordt ze pas opgelegd aan het eind van 2017? Is er voor Sodexo nog onderhandelingsmarge over dat bedrag? Het plan dat is opgelegd om te streven naar 95 procent, start pas begin 2017. Hebt u er al een zicht op hoe dat plan om het doel van 95 procent te halen, er zal uitzien? We kunnen natuurlijk plannen en zelfs boetes opleggen, maar in de realiteit ziet men weinig vooruitgang in de percentages en blijft het altijd maar schommelen rond 45 procent. Hoe zal dat plan er dan uitzien?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): De aanleiding van de vraag heeft de collega heel helder geschetst. Ik zal dat niet herhalen.

Ik wil alleen even stilstaan bij het feit dat er herhaaldelijk nieuwe problemen opduiken in vergelijking met de verschillende vragen die we hier hebben gesteld en de debatten die we hier hebben gevoerd. Ooit was er de stelling: wat we zelf doen, doen we beter. In dezen moet ik vaststellen dat sinds de overgang van de bevoegdheid rond dienstencheques en het hernieuwen van het contract van wie de cheques uitreikt, er een hoop problemen zijn opgedoken, wat verbazing wekt. Waarom kan dat bedrijf met zijn knowhow en capaciteit binnen het ene contract, naar het laat uitschijnen, wel voor voldoening zorgen en binnen het andere niet?

Minister, u hebt frequent overleg met Sodexo, en dan plotseling is er het nieuws van de boete. We hadden de bui al een beetje zien hangen. We stellen bij tijd en wijle schriftelijke vragen naar de evolutie van het aantal elektronische cheques en de manier waarop men daar probeert toe te komen. Uiteraard zagen we gewoon in de feiten dat die doelstellingen bijlange na niet werden gehaald.

Ik heb een bezorgdheid, niet zozeer ten aanzien van dat doel maar wel ten aanzien van de middelen waarop men eventueel tot dat doel wenst te komen. Ik denk dat klantvriendelijkheid, bereikbaarheid, gewoon goede bedrijfsvoering, het niet uitsluiten van groepen en dergelijke meer, daar als aandachtspunten in moeten blijven meegenomen. En dus heb ik een aantal concrete vragen.

Minister, welke verdere financiële sancties kunt u nemen wanneer Sodexo deze en andere vooropgestelde doelstellingen niet haalt? Als je de afstand ziet tussen het doel en waar we nu zitten, staat het in de sterren geschreven dat we nog niet onmiddellijk aan de nieuwe patatjes zijn. Welke initiatieven zult u nog nemen om de problematiek op korte termijn aan te pakken? We hebben het dan over de naamherkenning en dergelijke meer. Welke maatregelen zijn er eventueel nog afgesproken om die doelstellingen te halen? Is er sprake van een traject? Zijn er vervaldata en dergelijke meer? Minister, zult u de doelstellingen bijstellen? We hebben een doelstelling gezet, maar die lijkt heel ver weg. Op een gegeven moment vraag je je dan af of we het doel niet moeten bijstellen. Het is een open vraag. Gesteld dat u daarop ingaat, in welke timing voorziet u dan?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Collega Van Malderen, de vraag over de twee letters is in de vorige commissievergadering ook aan bod geweest. Ik zal daar niet op ingaan.

Collega's, bij het toewijzen van de overheidsopdracht voor het uitgeven van de dienstencheques, werd het digitaliseren van de dienstencheques opgenomen als een van de gunningscriteria. De kandidaten konden voor de duur van de opdracht per semester aangeven welk aandeel elektronische cheques ze zouden bereiken. Ze moesten het dus zelf aangeven. Sodexo stelde zichzelf zeer ambitieuze doelstellingen: 45 procent elektronische dienstencheques in het eerste semester van de opdracht, 71 procent in het tweede, 86 procent in het derde en 95 procent voor eind 2017. Deze doelstellingen hebben ze onderbouwd met een actieplan opgenomen in hun offerte. Omdat Sodexo zich tot deze percentages heeft verbonden in zijn offerte, kunnen deze niet worden gewijzigd want dan zouden we de offertes opnieuw moeten onderzoeken. Er waren ook andere aanbieders met andere percentages.

De doelstellingen zijn uiteraard niet vrijblijvend. In het bestek werd hiervoor in een sanctiesysteem voorzien, waarbij de sanctie zwaarder wordt naarmate Sodexo verder van zijn doelstelling blijft. Indien Sodexo minder dan 5 procent te weinig elektronische cheques uitgeeft, wordt de prijs voor de overeenkomstige papieren cheques voor dat semester verminderd met 45 procent. Voor het aandeel van elektronische dienstencheques dat tussen 5 en 10 procent lager ligt, wordt de prijs van de overeenkomstige papieren cheques verlaagd met 50 procent. Voor het aandeel elektronische dienstencheques dat meer dan 10 procent te laag ligt, wordt de prijs van de overeenkomstige papieren cheques zelfs verminderd met 75 procent. Het boetemechanisme staat dus heel duidelijk in het bestek.

Het is duidelijk aangegeven dat deze sancties zijn opgenomen in het bestek en dat hier dan ook niet over valt te onderhandelen. Als we daarover onderhandelen, is de aanbesteding nietig.

De toepassing van deze sanctie leidde tot een boete van 280.000 euro voor het eerste semester van 2016. De boete werd opgelegd op 1 september 2016. Sodexo zal dit bedrag in mindering brengen van de factuur van september. De boete wordt per semester opgelegd en is dan onmiddellijk te betalen.

Als Sodexo de volgende semesters zijn doelstellingen niet bereikt, zal de sanctie ook worden toegepast op dezelfde manier als ik daarnet heb gezegd. Omdat hun

doelstelling altijd hoger is, is het percentage dat niet wordt gehaald, vrij groot en dus kan ook de boete nog verhogen. Verder zijn er ook voor andere aspecten van de dienstverlening in concrete boetes voorzien. Indien u de sancties specifiek wilt kennen, kunt u deze steeds terugvinden in bijlage 4 van het bestek dat openbaar werd gepubliceerd.

Het is aan Sodexo om acties te ondernemen om het aandeel van 95 procent elektronische dienstencheques te realiseren. Sodexo heeft zelf aangegeven een belangrijke stijging van de elektronische dienstencheques te zullen realiseren en zelfs een actieplan meegegeven. Welk dit aandeel elektronische dienstencheques zou zijn, hebben ze zelf bepaald. Ze worden voor deze dienstverlening door ons betaald. Indien de afgesproken dienstverlening niet wordt aangeboden of gehaald, zal ik de bepaalde financiële boetes toepassen. Dit moet op zich een sterke motivator zijn.

Hoewel het de verantwoordelijkheid blijft van Sodexo om zijn doelstellingen te behalen, neem ik niet enkel een sanctionerende rol op. Mijn kabinet en administratie volgen het contract zeer nauw op. We zitten zeer regelmatig samen met Sodexo, erkende ondernemingen en de administratie om het verloop van de markt op te volgen. Hierbij is het allerbelangrijkste dat het systeem van de dienstencheques vlot blijft draaien. Ook Sodexo heeft vastgesteld dat het enkel met de acties uit zijn oorspronkelijk actieplan niet het vooropgestelde aandeel elektronische dienstencheques zal halen. Om deze reden heeft Sodexo, na vragen hieromtrent door mijn administratie, een verdere analyse gedaan van het profiel van de papieren gebruikers.

Ze hebben ook enquêtes afgenomen over de voordelen en obstakels bij het gebruik van elektronische dienstencheques door gebruikers en erkende ondernemingen. Al deze informatie hebben ze meegenomen om een bijkomend actieplan op te stellen. Dankzij deze informatie willen ze meer gerichte acties kunnen nemen om de overstap naar elektronische dienstencheques aan te moedigen. Ze gaan hierbij acties ondernemen op het technische vlak en op het vlak van communicatie. Technische maatregelen moeten het gebruik van elektronische dienstencheques verbeteren. Als ze gerichte communicatie voeren, kunnen ze de mensen proberen te overtuigen. Of ze daarmee die 95 procent halen, dat is aan hen.

Iedereen moet natuurlijk vrij blijven om te kiezen. Het is aan hen om te overtuigen, maar het is de vrijheid van de consument om het met papier te blijven doen.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Mijn vraag om uitleg was ingegeven door een onduidelijkheid ten opzichte van enkele weken geleden. Toen was er nog geen sprake van die boete. Nu hoor ik dat dat semestrieel is, dat het al van 1 september was. Het is dan toevallig, misschien naar aanleiding van die discussie in de commissie, dat dit de pers heeft gehaald. Ik vroeg me af wat er in een paar dagen tijd was gebeurd, dat u toch hebt beslist om die boete te innen. Nu begrijp ik hoe het systeem in elkaar zit en dat Sodexo de boetes aan zichzelf heeft opgelegd, bij wijze van spreken, en dat het aan hen is om hun actieplannen te verfijnen.

Ik vond het vreemd om in Gazet van Antwerpen te lezen dat ze een actieplan hebben, waar ze pas begin 2017 mee zouden starten. Dat is dan het tweede actieplan. Het zou niet heel slim zijn om dit een paar maanden op zijn beloop te laten. Wat u doet, minister, frequent overleggen, de technische problemen continu aankaarten en doorgeven, en kort op de bal spelen, moet u verder doen zodat het systeem kan werken. Ik begrijp dat er eventueel nog boetes zullen worden opgelegd en geïnd omdat dat nu eenmaal in het bestek was ingeschreven.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, over één zaak is er geen discussie. Dat is de verantwoordelijkheid van Sodexo voor het indienen van zijn bestek. De wet op de overheidsopdrachten is daar duidelijk over. Natuurlijk, wij hebben met ons allen een

verantwoordelijkheid naar het publiek, naar ondernemingen, naar de stabiliteit van het systeem van dienstencheques. Het is dus wel belangrijk om kort op de bal te spelen.

Het laatste deel van uw antwoord is heel belangrijk. Het is er een om in te kaderen: dat men nooit een gebruiker kan verplichten om een elektronische cheque te gebruiken. We moeten er alleen over waken dat er een subtiel verschil is tussen dwingen, onmogelijk maken, bijna onmogelijk maken en bijna verplichten. We moeten in het actieplan heel goed opletten dat specifieke groepen, waarvan we weten dat ze heel moeilijk toegang hebben tot elektronische communicatie, hiervan verstoken zouden blijven. Dat is een pervers effect dat niemand wil.

Minister, op dat bijkomende actieplan bent u niet in detail ingegaan. Misschien kan het op de een of andere manier worden ontsloten. Er wordt rekening gehouden met een incentive voor de bedrijven en de werknemers van die bedrijven. We hebben het in deze commissie al gehad over het feit dat in het andere landsdeel de telefoon van poetsvrouwen wordt betaald. Die telefoon laat toe om die elektronische cheque te regelen.

Het zou voor nogal wat kleine bedrijven een incentive kunnen zijn om meer over te schakelen naar het systeem. Vandaag zie ik die incentives daar minder. In Wallonië heeft men dat akkoord bereikt, bij ons vooralsnog niet. Ik wil er toch voor pleiten om dat soort heel pragmatische benaderingen hier ook mee te nemen, in plaats van heel hoge doelen te gaan nastreven – de verantwoordelijkheid zit waar ze zit – en dan op een gegeven moment te moeten vaststellen dat er grote problemen zijn die misschien onoverbrugbaar zijn. Volgens mij moeten we eerst het haalbare doen. Het terugbetalen van telefoonkosten is daar één aspect van. Vooralsnog hebben we op Vlaams niveau geen akkoord, terwijl dat in Wallonië wel geregeld is.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Ik vind het een bijzonder spijtige zaak dat de digitalisering bij Sodexo zoveel vertraging oploopt en dat die kinderziektes maar niet opgelost raken. Ik hoop dat Sodexo daar nu, door die boete, sneller werk van maakt en die doelstellingen toch haalt.

Minister, u zegt dat het aan Sodexo zelf is om bij te sturen. Ik ben ervan overtuigd dat zij dat zullen doen, maar als we willen dat Sodexo volledig digitaal zal werken met die dienstencheques, denk ik dat het ook van zeer nabij moet worden opgevolgd. Ik hoor dat u heel kort op de bal zit. Ik zou zeggen: zeker blijven opvolgen, want het is toch een engagement dat Sodexo is aangegaan en dat ze op dit moment nog niet kunnen realiseren.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik zie niet hoe die telefoon de digitalisering in de hand gaat werken. De acties die nu gepland zijn, gaan onder meer over de automatische validatie, de notificaties via de mobiele applicatie voor de gebruiker, de mogelijkheid om dienstencheques online te bestellen en te betalen. Bovendien zijn er ook al bestaande voordelen, en die zullen ze dan meer in de verf zetten. Ook op het vlak van communicatie gaan ze acties ondernemen. Zo zullen ze opnieuw de voordelen voor de gebruikers en de ondernemingen benadrukken. Voor de erkende ondernemingen zullen er ook nog infosessies georganiseerd worden. Er zijn ook wedstrijden voor de gebruikers gepland, om hen te stimuleren om de overstap te maken. Gekoppeld aan de technische verbeteringen, gaan ze ervan uit dat dat extra effect zal hebben.

Mijnheer Van Malderen, ik zie niet in hoe die telefoon, waar u het over hebt, dat kan doen, maar ik begrijp wel dat er mensen zijn die dat vragen. Maar ik denk

niet dat Sodexo vandaag bijkomende kosten zal maken voor iets waar ze volgens het bestek niet toe verplicht zijn.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Bedankt voor uw antwoord, minister. U mag hun bij het volgende overleg zeggen dat als ook de korte voornamen zich digitaal kunnen aanmelden, ze er dan heel snel een gebruiker bij zullen hebben.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): Nu ik het lijstje gehoord heb, minister, ben ik plots een stukje sceptischer. Ik zie nogal wat open deuren die ingetrapt worden. Men komt niet verder dan te wijzen op de voordelen die er blijkbaar zijn, maar die niet bijkomend gecreëerd worden. Ik ga ervan uit dat er nog wel wat water door de Schelde en andere Vlaamse rivieren zal vloeien eer we aan die doelstellingen zullen komen.

Als je elk van die werknemers een ambassadeur van je project maakt, zou het project nogal wat sneller vooruit kunnen gaan, is mijn aanvoelen. Ik stel vast dat dat in Wallonië wel gebeurt. Hier zit dat niet in het bestek, maar het kan een middel zijn om de doelstellingen die ze zelf in het bestek gezet hebben, te halen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Koen Van den Heuvel aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het gebrek aan vooruitgang bij de ontwikkeling van een interfederaal ruimtevaartbureau en het lage aandeel aan Vlaamse 'return on investment' – 333 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Minister, de ruimtevaart is een belangrijke, innovatieve en toekomstgerichte industrie, goed voor ongeveer tweeduizend jobs in ons land. Belangrijk is ook dat wat de overheid investeert, zo blijkt uit alle studies, de output een veelvoud daarvan is, zelfs twee tot vijf keer.

Spijtig genoeg zijn er een aantal knelpunten – die ik liever 'uitdagingen' noem – in deze innovatieve sector. In de beleidsnota's van de federale bevoegde staatssecretaris en in die van u lezen we dat ook de regeringsleden overtuigd zijn van de mogelijkheden en het potentieel van deze sector. Heel belangrijk voor de stimulering van deze innovatieve sector zijn de fiscale maatregelen om bijvoorbeeld onderzoekers te defiscaliseren.

In de federale beleidsnota van staatssecretaris Sleurs is daar, zoals gezegd, ook heel wat over terug te vinden. Een belangrijk instrument om tot een daadkrachtiger en slagvaardiger beleid te komen is de oprichting van een interfederaal ruimtevaartbureau met rechtspersoonlijkheid. Op die manier kunnen de krachten worden gebundeld en kan dit bureau optreden als gesprekspartner van België in Europa, met respect voor alle deelstaten en het rechtmatig aandeel van Vlaanderen in dezen. Dat interfederaal ruimtevaartbureau is al een aantal keren aangekondigd. Mevrouw Maes stelde daar begin dit jaar nog een vraag over. Toen was het antwoord dat geprobeerd zou worden om dit tegen begin 2017 op te starten.

Een ander element waar ik het over wil hebben, is de return die Vlaanderen krijgt van de investeringen die ons land doet. Zoals we weten, erkent Europa enkel

lidstaten. Binnen België hebben de deelstaten ook een eigen bevoegdheid op buitenlands vlak. De investeringen die gebeuren in bijvoorbeeld het European Space Agency (ESA) vloeien terug naar de lidstaten. Daar zien we een zekere ondervertegenwoordiging in van Vlaanderen. Het is de laatste jaren weliswaar minder desastreus, maar met een aandeel van ruim 30 procent blijven we onder de verwachtingen.

Via de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) hebben we gehoord dat staatsecretaris Sleurs heeft gezegd dat Vlaanderen de dossiers beter en vooral op tijd moet indienen.

Minister, hoever staat het met de oprichting van het interfederaal ruimtevaartbureau? Hebt u overleg gehad met uw partijgenote staatssecretaris Sleurs in dezen? Ik vraag aandacht voor de federaal ingezette middelen, waarbij wij onder ons rechtmatig aandeel blijven. Hoe zult u dat in de toekomst aanpakken? Welke initiatieven wilt u nemen om dit aandeel stelselmatig te vergroten?

Zijn er ten slotte ook contacten geweest met de bevoegde ministers om van gedachten te wisselen over de problematiek van de scheefftrekking?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van den Heuvel, u volgt dit dossier duidelijk op de voet. Ik kan alleen met u vaststellen dat het interfederaal ruimtevaartbureau momenteel nog niet is opgericht. Ik heb ook geen idee waarom er vertraging is. Ik heb daarover wel al meermaals informele contacten gehad met mijn collega. Deze week nog werd me bevestigd dat het dossier op federaal niveau nog niet rijp is voor beslissing.

Het is duidelijk dat de ruimtevaartactiviteiten zich in het verleden vooral in Brussel en Wallonië hebben ontwikkeld. Dat is een historisch gegeven. Verder stellen we vast dat ESA twee soorten programma's heeft, namelijk de verplichte en de optionele programma's. Op de optionele programma's kan elke lidstaat vrij intekenen en aangeven voor welk percentage wordt bijgedragen. De Vlaamse lage return is voor een deel te wijten aan een sterke intekening op de grote infrastructuurprogramma's. De expertise inzake deze programma's bevindt zich vooral in het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Tot nu toe is er te weinig aandacht geweest voor de expertise in Vlaanderen en is er te weinig gezocht naar openingen voor de Vlaamse industrie en kennisinstellingen. In het verleden heeft de VRWI meerdere aanbevelingen uitgebracht, waarin dit gebrek aan return werd aangeklaagd en werden voorstellen voor een oplossing gedaan. Dat heeft geresulteerd in een misschien nog te bescheiden inhaalbeweging voor Vlaanderen, onder meer dankzij de technologieprogramma's. Hoewel de Vlaamse return is gestegen van ongeveer 20 procent in 1993 naar 35 procent in 2006, blijft hij uiteraard nog onvoldoende. Daarover ben ik het met u eens.

Om op de vierde vraag te antwoorden moeten we een onderscheid maken tussen de formele en informele kanalen. De afspraken over wetenschapsbeleid tussen de federale overheid en de gewesten en gemeenschappen worden gemaakt in het Interministerieel Comité voor Wetenschapsbeleid. Dat comité wordt administratief bijgestaan door de permanente commissies Internationale Samenwerking en Federale Samenwerking. Die commissies hebben, zoals dat gebruikelijk is, een reeks gespecialiseerde overlegorganen opgericht, onder meer belast met de voorbereiding van het standpunt van de Belgische delegaties voor internationale bijeenkomsten.

Voor ruimtevaart bestaat er geen specifiek overlegorgaan. De bestaande formele structuur blijkt voor het ruimtevaartdossier dus niet goed of niet te functioneren. Met het oog op de ESA-ministerraad in december heeft VRWI op mijn vraag een advies uitgewerkt aangaande de prioriteiten van Vlaanderen voor de optionele

ESA-programma's. In dat advies worden een reeks concrete voorstellen gedaan om de federale overheid te overtuigen meer in te zetten op de optionele ESA-programma's waarop Vlaanderen sterk scoort. De VRWI heeft mij zijn advies vorige vrijdag bezorgd en is ermee naar federaal collega Sleurs getrokken. Op 18 oktober hadden ze een onderhoud en voor zover mij bekend is, heeft de staatssecretaris aandachtig naar de aanbevelingen geluisterd. Dus op dat vlak ben ik iets genuanceerder dan u, mijnheer Van den Heuvel. Ik heb niet het idee dat we te laat waren. Vandaag heeft mijn kabinet overleg gehad met de VRWI, maar daarvan ken ik het resultaat nog niet. Op basis van dat overleg kan ik eventueel een bijkomend overleg met mijn federale collega plannen.

Dat is de stand van zaken. U merkt dat het onderwerp me niet onberoerd laat. Ik ben ermee bezig, maar ik heb natuurlijk niet alle kaarten in handen.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Dank voor uw antwoord, minister. Uit vragen van collega's aan de Federale Regering over het interfederaal ruimtevaartbureau blijkt dat er een wetsontwerp klaar zou liggen. Dat heeft staatssecretaris Sleurs in elk geval net voor het zomerreces aan collega Lalieux geantwoord.

Als ik uw antwoord hoor, heb ik de indruk dat dit federaal nog niet rijp is en dat de coalitiepartners dus nog niet op dezelfde lijn zitten. Anderzijds vraag ik me af in welke mate de deelstaten betrokken zijn bij dit vergevorderde wetsontwerp. Ik hoop dat de federale staatssecretaris de belangrijkste deelstaat in dit land daarbij betreft, op zijn minst informeel, maar toch zouden er ook formele contacten moeten zijn om het probleem op te lossen en vooruitgang te boeken.

Kunt u zeggen in welke mate u betrokken bent bij dat vergevorderde wetsontwerp?

Wat het aandeel van Vlaanderen betreft, kan ik uw verklaring volgen. We gaan de laatste jaren van een vijfde naar ongeveer een derde. Ik ben ook blij dat u erkent dat Vlaanderen meer inspanningen doet om zijn troeven uit te spelen, ook bij de federale overheid, om volop in te zetten op de juiste optionele oproepen vanuit ESA. Ik ben het ermee eens dat de ruimtevaartgerichte industrie zich historisch meer in Wallonië bevindt maar ook hier in Vlaanderen zijn er intussen hoogtechnologische en sterk innovatieve bedrijven die in de ruimtevaart actief zijn. Het is goed – en ik wil u daarbij aanmoedigen en steunen – om de Vlaamse industrie in een polepositie te zetten bij die optionele oproepen vanuit Europa.

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): ESA kent projecten toe op basis van het aantal ingediende dossiers. Er zijn gegevens over welke dossiers zij niet goedkeuren, dus ofwel worden er te weinig dossiers ingediend langs Vlaamse kant, ofwel worden er te veel afgekeurd.

Minister, kan Vlaanderen niet werken aan een betere ondersteuning zodat bedrijven die dossiers indienen, dat op een meer succesvolle manier kunnen doen? Uiteindelijk verschilt het ene O&O-dossier toch niet zo veel van het andere en hebben we daar toch enige ervaring in.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van den Heuvel, wij hebben dat wetsontwerp gezien, maar daarvan wordt nu gezegd dat het stilligt. Uw conclusie dat niet alle partijen op federaal niveau het eens zijn met wat voorligt, zal dan inderdaad wel de juiste conclusie zijn.

Mevrouw Maes, de VRWI staat in voor een deel van de ondersteuning. Verder is er bij Innotek in Geel ook het ESA Business Incubation Center.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Grete Remen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de overdracht van familiebedrijven – 344 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Deze week is de Week van de Bedrijfsoverdracht. Ik denk dat we dat allemaal wel weten. We werden daar weken geleden dagelijks aan herinnerd via de radio. Dat ging dan over Freddy en Eddy. Ik vond het een ludieke actie. Ik vond het leuk. Het trok meteen mijn aandacht. Minister, ook u, als meest ondernemingsgezinde minister van Vlaanderen, schat dit gebeuren naar waarde.

Het is zo dat bij de ondernemers de vergrijzing bikkelhard toeslaat. Van de meer dan 400.000 ondernemers is een derde ouder van 50 jaar. De komende jaren zijn duizenden ondernemers op zoek naar een overnemer voor hun levenswerk. Het Vlaams Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO) neemt al heel veel begeleidingsinitiatieven in verband met bedrijfsoverdracht. De ondernemers kunnen rekenen op de kmo-portefeuille voor hun trajectbegeleiding.

Ik merk echter wel op het terrein dat financiële instellingen de financiering en/of het risico van de overname door een of meerdere kinderen te vaak doorschuiven naar diegenen die overdragen, vaak de ouders. Het gebeurt ook vaak dat een van de kinderen het bedrijf overneemt en de andere kinderen hun aandeel geschonken krijgen door de ouders. Dan is het moeilijk voor de overnemer om de nodige bankfinanciering voor de uitkoop te verkrijgen. De banken schuiven dan ook gemakkelijk de financiering van de overname door naar de kinderen die aandelen geschonken krijgen, maar niet actief zijn in het bedrijf.

Om uit die impasse te geraken worden dan noodgedwongen bric-à-brac-constructies in functie van de overdracht in het leven geroepen, die dan op een later tijdstip onder de loep van de fiscale of de sociale inspectie komen te vallen. Dat risico is weinig bevorderlijk voor het door de nieuwe generatie genomen ondernemersinitiatief. De ondernemingszin, de bedrijfsvoering en de tewerkstelling kunnen daar aanzienlijk onder lijden.

Ik meen dat ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) een belangrijke rol kan spelen in de financiering van de overdracht van de familiebedrijven, zo ook de broodnodige verankering van de familiale bedrijven in Vlaanderen kan ondersteunen en zo ook samen met VLAIO de Vlaamse ondernemersgeneratie een duw in de rug kan geven. Ik kan het niet genoeg benadrukken.

Minister, ook in uw beleidsnota staat dat PMV een belangrijke rol kan spelen bij het dichtenvan financieringskloven. Ik citeer: "PMV zal zich richten op de specifieke financieringsnoden veroorzaakt door marktfalen. Zo kan het directe overheidsoptreden in de financiering van ondernemingen het verschil maken waar de private markt te kort schiet, in bijzonder in het verschaffen van financiering in de moeilijkste fase."

PMV beschikt over tal van financieringsinstrumenten die financiële instellingen kunnen gebruiken om een financieringsvraag in te vullen. Helaas stelt de markt

vaak vast dat het dikwijls voorkomt dat de aanvragers van een bankfinanciering door de financiële instellingen zelden of niet worden geïnformeerd over de mogelijkheden die PMV in casu aanbiedt.

Minister, vandaar mijn volgende vragen. Welke initiatieven kunnen en zullen hopelijk worden genomen om de kennis van en het gebruik door de banken van dat rijke palet aan financieringsinstrumenten waarover PMV beschikt en dat het ter beschikking stelt van de markt, te toetsen? Welke initiatieven zullen of kunnen worden genomen indien blijkt dat de kennis van de PMV-instrumenten bij de financiële instellingen ondermaats is, of indien blijkt dat ze er onvoldoende een beroep op doen om financieringsaanvragen tot een goed einde te brengen? Is het voor u een optie om binnen PMV een extra cel onder de noemer 'familiale bedrijfsoverdracht' te integreren, die zich dan specifiek zou bezighouden met het sluitstuk, namelijk de financiering van de overdracht van een familiebedrijf?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Remen, ik ben het met u eens dat PMV een rijk instrumentarium heeft dat financieringsoplossingen kan bieden voor Vlaamse ondernemers, zij het complementair aan de privésector, aan de banken en de financiële instellingen. Ik ben het er ook helemaal met u over eens dat PMV bij bedrijfsoverdrachten weleens het verschil kan maken door de financiering ervan te helpen bewerkstelligen. PMV, en dat is misschien wel het positieve nieuws, realiseert vandaag al heel wat dossiers in het kader van bedrijfsoverdrachten. Ik stel voor dat ik bij het verslag een overzicht laat voegen van de overnamedossiers die PMV met haar verschillende instrumenten faciliteert, zodat u dat ook kunt bekijken. Natuurlijk wordt niet gezegd over welke bedrijven het gaat. Het gaat over het aantal bedrijven per instrument (zie [bijlage](#)).

PMV neemt dan ook veel initiatieven op het vlak van communicatie. Eentje ken ik heel goed, want in het highleveloverleg dat we om de zes maanden met de financiële instellingen, de werkgeversorganisaties, het Agentschap Innoveren en Ondernemen en PMV houden, heb ik het delen van informatie in beide richtingen op de agenda geplaatst. PMV moet potentiële klanten duidelijk maken waarvoor ze bij banken en financiële instellingen terecht kunnen, maar ook omgekeerd moeten banken en financiële instellingen duidelijk maken waarvoor aanvragers bij PMV terecht kunnen. Ook mensen in zogenaamde cijferberoepen, zoals boekhouders, krijgen informatie over wat PMV kan betekenen. Dat is belangrijk.

PMV organiseert ook infosessies voor de Febelfin Academy en een opleidingsdag voor het Agentschap Innoveren en Ondernemen. PMV neemt uiteraard ook deel aan 'De week van de bedrijfsoverdracht'. Ik was er vorige maandag, op de startdag. Er wordt veel georganiseerd, op veel plaatsen in de provincies, en PMV participeert daaraan. Ik denk dus niet dat er nog extra initiatieven nodig zijn. Er wordt veel gebruik gemaakt van het instrumentarium van PMV. Met initiatieven om de communicatie daarover te bevorderen, denk ik dat we mensen die een overdracht van het bedrijf overwegen, goed helpen. De lopende initiatieven moeten dan ook worden voortgezet.

Wat uw laatste vraag betreft, streef ik ernaar dat PMV – zoals andere overheidsinstellingen – zo flexibel en efficiënt mogelijk werkt. Dat wordt mijns inziens gerealiseerd door de interne organisatie per competentie en de externe communicatie per doelgroep uit te bouwen. Er is mijns inziens niet zozeer nood aan een cel, maar wel aan de uitbouw van de communicatie per doelgroep. De strategische oefening die in 2015 bij PMV werd geïmplementeerd, kadert daarin. De filosofie van PMV bestaat erin om de klant, die zegt wat de situatie is, concrete voorstellen voor te leggen waarmee hij kan worden geholpen: leningen, waarborgen, participaties...

Grete Remen (N-VA): Ik dank u voor het duidelijke antwoord. Informatie-doorstroming blijft belangrijk. PMV heeft een aparte afdeling voor kmo's en zelfstandigen. Dat inspireerde me tot de vraag waarom er geen aparte afdeling voor de overdracht van familiale bedrijven is. Dat is zeker wat betreft de financiering – een moeilijk sluitstuk – relevant. Dat is voor de Vlaamse economie een erg belangrijke zaak. Vergrijzing komt op ons af, en dat is ook voor de ondernemers het geval.

Ik heb nog een vraag. Wat de financiering betreft, rijst de vraag wat de impact zal zijn van de nieuwe benadering van de interne meerwaarde. De interne meerwaarde is misschien eerder een federale materie. Misschien moet u eens met minister Van Overtveldt overleggen? Het betreft de inbreng van interne meerwaarde als fiscaal kapitaal in een holdingstructuur. Dat zou niet langer mogelijk zijn, want die interne meerwaarde zou worden opgevat als een belastbare reserve.

Dat is een constructie. Als dat louter belastingontwijkend zou zijn, stond ik als eerste op de barricades om dit af te keuren. Maar het is in het kader van familiale overdracht. Ik hoor van familiale experts dat heel veel ondernemers eerder zullen verkopen aan derden, aan buitenlandse bedrijven, omdat dan de meerwaarde niet belast is. Minister, ik weet niet of u eens kunt afstemmen met minister Van Overtveldt om de techniek van de interne meerwaarde te bekijken? Men zou bij dezen, wat nu pas ingeschreven is in de begroting, het kind met het badwater kunnen weggooien. De verankering van onze bedrijven wordt hierdoor eerder bemoeilijkt dan vergemakkelijkt.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Voorzitter, mevrouw Remen heeft een aantal belangrijke punten aangehaald. Vlaanderen kent heel wat goede familiale bedrijven. De opvolgingsproblematiek is inderdaad een thema dat we aandachtig moeten opvolgen.

Mevrouw Remen zei het op het einde: 'Men ziet dat de overdracht binnen de familie steeds moeilijker verloopt.' Daar zijn diverse redenen voor. De voorbije jaren is dat afgenomen.

Minister, de vorige regering – de minister-president, minister Muylers – heeft een aantal initiatieven genomen in verband met de schenkingsrechten. Hoe evalueert u die maatregelen? Hebt u er zicht op of die op een faciliterende manier hebben gewerkt?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Remen, ik weet niets over die interne meerwaarde. Dat is puur federale materie. Ik zou dus voorstellen dat eventueel een van uw collega's in het federale parlement een vraag stelt aan minister Van Overtveldt.

Mijnheer Van den Heuvel, ik weet het heel goed, want ik heb het voorstel gelanceerd rond het nultarief voor schenkingsrechten. Ik ben zelf ook benieuwd. Ik zal die cijfers opvragen en nagaan of we die aan het commissiesecretariaat kunnen bezorgen. Dan moet u niet nog een schriftelijke vraag stellen.

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Minister, ik dank u voor uw positief antwoord. U hebt de moeite gedaan om ons nog van antwoord te dienen, waarvoor dank.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.